

©Sanna Lempiäinen

Eläinten hyvinvointikorvaus sioille 2024

Kotieläintuki-info 18.1.2024

Varsinais-Suomen ELY-keskus

Maatalousyksikkö

Sanna Lempiäinen

Lähde: Ruokavirasto

18.1.2024

Eläinten hyvinvointikorvaus (EHK) 2024

- Yksivuotinen sitoumus ajalle 1.1.–31.12.2024.
- Sitoumusta ja maksua on haettava 1.2.2024 mennessä Vipu-palvelussa.
  - Hyvinvointisuunnitelma liitteineen tulee liittää hakemuksen mukaan.
  - Hakemuksessa tulee ilmoittaa arvioidut eläinmäärät vuodelle 2024.
    - Lihasikojen olosuhteiden parantaminen –toimenpiteessä teurastettujen lihasikojen **haettavana määränä** ilmoitetaan kaikkien vuoden aikana teurastamolle vietävien **eläinten yhteismäärä** (ei keskiarvo).
  - Toteutuneet eläinmäärät ilmoitetaan 4.2.2025 mennessä Vipu-palvelussa. Korvaus maksetaan kuitenkin korkeintaan sitoumuksen hakemisen yhteydessä haetun eläinmäärän mukaan.
- Eläinsuojelusäädökset ovat kunkin toimenpiteen pohjatasona → pohjalainsäädännön noudattaminen on tuen myöntämisen edellytys (toimenpidekohtaiset vaatimukset löytyvät EHK:n sitomusehtojen lopusta).
- Luonnonmukainen kotieläintuotanto ei rajoita toimenpiteiden valintaa.
- Vuoden 2024 hyvinvointikorvaus maksetaan yhdessä erässä.

Yleistä eläinten hyvinvointikorvauksesta 1/2

- 15 eläinyksikön vähimmäiseläinmäärän vaatimus on täyttyvä keskimäärin sitoumusvuoden aikana. Eläimiä oltava koko sitoumusvuoden ajan, normaalit tuotantosuuntaan kuuluvat tuotantotauot sallittuja.
- Sikatiloilla eläinryhminä käytetään sikarekisterin mukaisia ikäryhmiä: porsas (0–3 kk), lihasika ja nuori siitossika (yli 3– alle 8 kk), emakko ja karju (väh. 8 kk).
- Korvauksen maksun toimenpidekohtainen eläinyksikkömäärä lasketaan ainoastaan toimenpiteeseen kuuluvista eläinryhmistä.
- Eläinyksiköt
  - emakot: (8 kk, porsaineen tai joutilaana) 0,5 ey
  - muut siat: (sis. vieroitettut porsaas 0-3 kk ikäluokasta 2/3) 0,3 ey.
- Ei enää 500€/ey tukikattoa.

Yleistä eläinten hyvinvointikorvauksesta 2/2

- Valittuja toimenpiteitä on tullut noudattaa 1.1.2024 alkaen.
- Valittujen toimenpiteiden tukiehtoja on noudatettava tuenhakijan kaikilla sioilla, myös tilan ulkopuolelle sijoitetuilla eläimillä (toinen pitopaikka).
  - Pitopaikan kaikki siat valvotaan, myös toisen eläintenpitäjän.
- Ehtoihin liittyvät muistiinpanot, asiakirjat ja dokumentit on säilytettävä sitoumusvuosi + neljä vuotta (31.12.2028 saakka).
- Tarkista sikalan eläinmääräkirjanpidon ajantasaisuus.
- Sikarekisterin eläinmääräilmoitukset on tehtävä Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti.
- Muutoksista ilmoitettava kuntaan kirjallisesti 15 työpäivän kuluessa.
  - Esim. eläinmäärän väheneminen, hallinnan muutokset, ylivoimainen este / poikkeuksellinen olosuhde.

Sikojen toimenpiteet 2024

- Sikojen hyvinvointisuunnitelma
  - Pakollinen kaikille sitoutuneille !
- Emakoiden ja ensikoiden olosuhteiden parantaminen
  - Toimenpiteessä rajoitetaan tiineytyshäkin käyttöaika.
- Parannetut porsimisolosuhteet
- Vapaaporsitus
- Vieroitettujen porsaiden olosuhteiden parantaminen
- Lihasikojen olosuhteiden parantaminen
  - toimenpide perustuu teurastamalla tehtävään saparojen arviointiin
  - korvaus maksetaan teurasraporttien perusteella (puolivuositainen kooste) sen mukaan täyttykö ehto vai ei.
- Kastratiokivun lievitys

Sikojen hyvinvointisuunnitelma 11 €/ey

<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/elaintuet/elainten-hyvinvointikorvaus/hyvinvointisuunnitelmat/>

- Hyvinvointisuunnitelma on oltava sitoumuskauden (1.1.2024) alusta lähtien ja se liitetään hakemuksen mukaan
- Hyvinvointikorvausta maksetaan kaikista sikojen eläinryhmistä. Porsaat 3 kk ja alle -eläinryhmän eläinmäärästä huomioidaan 2/3.
- Hyvinvointisuunnitelma on vuosittainen toiminnan hallinta- ja kehittämissuunnitelma, joka sisältää tilakohtaisia toimia sikojen hyvinvoinnista, terveydenhoidosta ja bioturvallisuudesta.
- Hyvinvointisuunnitelmassa on kuvattava maatilan olosuhteet ja tuotantotapa huomioon ottaen:
  - pitopaikan/pitopaikkojen olosuhteet
  - varautuminen häiriötilanteisiin
    - tuotannon toteuttaminen
  - eläinryhmäkohtainen ruokintasuunnitelma ja rehuanalyysi sekä muu ruokinnan toteuttaminen
  - tautisuojaus
  - hyvinvoinnin parantaminen
  - mahdolliset havainnot ja kehittämistarpeet
- Tilalla on oltava kirjallinen laskelmiin perustuva eläinryhmäkohtainen voimassa oleva ja pääasiallisen rehukomponentin tai seoksen **rehuanalyysiin** perustuva **ruokintasuunnitelma**, jossa on huomioitu eläimen kasvu, tuotostaso ja tuotantokauden vaihe
- Toimenpiteen korvausperusteena on suunnitelman tekemiseen käytetty aika ja ruokinnan suunnitteluun liittyvät kustannukset

Emakoiden ja ensikoiden olosuhteiden parantaminen 53 €/ey

- Ehtoa on noudatettava kaikilla vähintään 8 kk ikäisillä emakoilla ja ensikoilla, maksetaan eläinryhmästä emakot vähintään 8 kk
- Emakot ja ensikot **on pidettävä pihatossa tai ryhmäkarsinassa.**
- Ensikkoa tai emakkoa saa pitää tiineytyshäkissä enintään kahdeksan päivän ajan siemennyksen yhteydessä. Häkin käytöstä on pidettävä kirjaa.
- Ruokintahäkkien ulkopuolista esteetöntä lattian kokonaispinta-alaa on oltava vähintään 2,25 neliometriä eläintä kohden. Edellä mainitusta tilasta vähintään 1,3 neliometriä eläintä kohden on oltava kiinteäpohjaista, kuivitettua makuualuetta tai eläimillä on oltava esteettömästi saatavilla heinää tai olkea.
- Häkkeinä ei pidetä enintään 600 millimetriä pitkiä lapaerottimia.

Yleistä toimenpiteistä: Parannetut porsimisolosuhteet Vapaaporsitus

- Toimenpiteitä **ei voi valita samanaikaisesti**.
- Molempien toimenpiteiden toteutuksessa on kaksi vaihtoehtoa;
  - **Vaihtoehto 1:** Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla emakoilla ja ensikoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan eläinryhmästä emakot vähintään 8 kk.
  - **Vaihtoehto 2:** Toimenpiteen ehtoja on noudatettava vain osalla tilan emakoista ja ensikoista. Viljelijän on ilmoitettava sitoumusta antaessaan arvio sellaisten porsituskarsinoiden määrästä, joissa emakot ja ensikot voivat porsia vapaasti ja jotka ovat jatkuvassa käytössä 1. päivästä tammikuuta 31. päivään joulukuuta. Edellä mainittuja porsituskarsinoita on oltava käytössä vähintään yksi edellä mainittuna ajanjaksona. Yksi vapaaporsituskarsina vastaa tukilaskennassa kahta eläinyksikköä.

Parannetut porsimisolosuhteet

445€/ey

- **Porsitushäkki:**

- Ensikko tai emakko voidaan siirtää porsitushäkkiin kaksi vuorokautta ennen laskettua porsimista.
- Emakko voi olla porsitushäkissä korkeintaan kolme vuorokautta porsimisesta.
- Porsimisen jälkeen emakko voidaan pitää porsitushäkissä tilapäisesti enintään seitsemän vuorokautta, jos eläin on aggressiivinen, levoton tai häkissä pitämiseen on muu hyväksyttävä syy.
- Porsitushäkki on purettava tai avattava välittömästi käytön jälkeen niin, ettei se rajoita emakon liikkumista karsinassa. Porsitushäkin käyttöaika ja –syy kirjattava.

- **Porsituskarsina:**

- Pinta-alan on oltava vähintään kuusi neliometriä.
- Porsailla on oltava tästä tilasta vähintään yksi neliometri sellaista tilaa, jossa karsinarakenteet suojaavat niitä jäämästä emakon alle.
- Ensikon tai emakon on päästävä esteettä kääntymään ympäri karsinassa.
- Porsailla on oltava karsinarakenteiden suojaamalla alueella hyvin kuivitettu makuualue.
- Pesäntekomateriaalia on oltava tarjolla koko ajan porsimiseen asti, esim. olki, heinä, paperi tms.

Vapaaporsitus

555€/ey

- **Vapaa liikkuminen**

- Ensikko ja emakko on pidettävä vapaana ennen porsimista, koko porsimisajan ja sen jälkeen koko imetysajan.
- Ensikon ja emakon liikkumista saa rajoittaa vain poikkeustapauksissa ja tilapäisesti, jos se on tarpeen eläinlääkinnällisten tai muiden hoitotoimenpiteiden, porsaiden turvallisuuden tai työturvallisuuden vuoksi.
- Edellä mainitut syyt rajoittamiselle ja rajoitustoimenpiteet on kirjattava.

- **Karsina**

- Karsinassa on oltava kiinteää pohjaa.
- Muokkautuvaa ja irtainta pesäntekomateriaalia on oltava tarjolla koko ajan porsimiseen asti.
- Lisäksi karsinassa on oltava riittävästi sopivaa virikemateriaalia tongittavaksi.
- Virikemateriaalia ja kuiviketta on oltava koko ajan.
- Karsinassa on oltava katettu porsaspesä, jonka katto voidaan tarvittaessa avata.
- Karsinan on oltava sellainen, että emakko pääsee esteettä kääntymään siinä ympäri.
- Karsinassa kääntöhalkaisijan on oltava vähintään 170 senttimetriä.
- Porsituskarsinan pinta-alan on oltava vähintään 7 neliometriä. Tästä tilasta porsailla on oltava vähintään 1 neliometri sellaista tilaa, jossa karsinarakenteet suojaavat porsaita jäämästä emakon alle.

Pinta-ala- ja kääntöhalkaisijavaatimusta ei sovelleta viljelijöihin, jotka ovat investoineet 6 neliometrinen porsituskarsinoihin ennen 31 päivää joulukuuta 2021. Ilmoita näiden karsinoiden määrä tukihakemuksen lisätiedoissa.

Vieroitettujen porsaiden olosuhteiden parantaminen

69€/ey

- Toimenpidettä on toteutettava maatilan kaikilla alle kolmen kuukauden ikäisillä vieroitetuilla porsailla.
- Porsaat 3 kk ja alle – ikäryhmästä huomioidaan tukilaskennassa 2/3.
- Vieroitetuilla porsailla on oltava:
  1. katoksellinen kiinteälattiainen makuualue, joka on lämmitettävissä (=kaksi-ilmastokarsina).
  2. koko ajan helposti saatavilla heinää, olkea tai muuta muokattavaa ja syötävää ainesta virikemateriaalina.

Tee kirjallinen kuvaus käytettävistä virikemateriaaleista

Lihaskojen olosuhteiden parantaminen 59€/ey

- Toimenpiteen ehtoja on toteutettava maatilan kaikilla 3-8 kuukauden ikäisillä lihasioilla.
- Viljelijän on huolehdittava jatkuvasti lihasikojen hyvistä olosuhteista, jotta eläimet voivat hyvin. Sikalan olosuhteita ja sikojen hoitoa mitataan ehjien saparoiden hyvinvointimittarilla.
- Lihaskojen olosuhteita parantavista toimista on tehtävä **kirjallinen kuvaus**
- Teurastamon lihantarkastuksessa todettujen ehjien häntien puolivuositainen määrä tulee olla **yli 95 prosenttia**.
- Viljelijä ilmoittaa teurastettujen lihasikojen sekä hännänpuremien määrän tukivuoden jälkeen eläinmääräilmoituksessa. Ilmoitettavat ajanjaksot ovat 1.1.-30.6. ja 1.7. -31.12.
- Raportit tulee säilyttää sitoumusvuoden ajan sekä neljä seuraavaa vuotta. Kirjanpito ja asiakirjojen säilytys ovat korvauksen toimenpiteen ehtona.
- **Tuen maksun määräytyminen:** Tilalta on 1.1-30.6. välillä myyty teuraaksi yhteensä 2000 lihasikaa, samoin kuin 1.7-31.12 välisenä aikana, eli yhteensä 4000 kpl. Molemmilla vuosipuoliskoilla ehjien häntien määrä on ollut yli 95%. Korvausta maksetaan 4000 kpl x 0,3 ey x 59€/ey / 3,2 (keskimääräinen kiertonopeus) = 22 125€

Kastraatiokivun lievitys 6€/ey

- Toimenpiteen ehtoja on toteutettava kaikilla maatilalla syntyvillä karjuporsilla.
- Toimenpiteestä maksetaan emakoiden keskimääräisen määrän perusteella.
- Kastraatiokivun jatkohoitoon on käytettävä kipulääkettä kastraatiota seuraavana päivänä
- karjuporsaiden kastraatiokäytännöistä on oltava hoito- ja lääkityssuunnitelma, jonka eläinlääkäri on laatinut lääkkeiden luovutuksen yhteydessä.
- lääkkeiden käytön tarkoitus ja käyttö on kirjattava, sekä kuvattava karjuporsaiden kastraatiokäytännöt
  - vapaamuotoinen, voi tehdä esim. hyvinvointisuunnitelmalle

Kansallinen sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki 2024

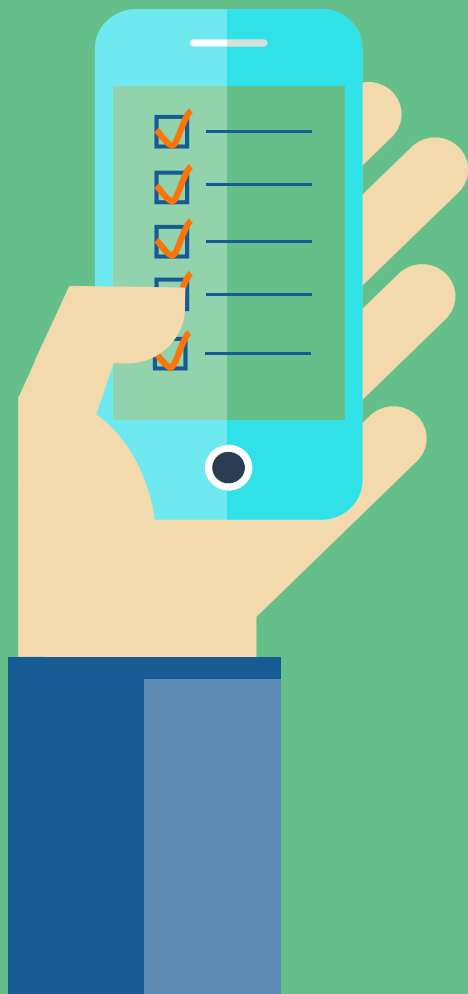
Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki 1/2

- Ei muutoksia vuodesta 2023
- Hakuaika 12.2.-5.3.2024
  - Haku sähköisesti Vipu-palvelussa
- Tuen myöntämisen perusteet:
  - Vuonna 2007 vahvistettu viitemäärä (maksu viitemäärän perusteella)
  - Vähintään 5 hehtaaria maatalousmaata, joka on ilmoitettava peltotukihaun loppuun mennessä.
    - Maatalousmaa = pelto, pysyvä nurmi ja pysyvät kasvit
  - Eläintiheysvaatimus täyttyy
    - Vähintään 0,35 sika- ja siipikarjatalouden yksikköä/ha
- Voit valita hakemuksella, haetko
  - ennakkoa ja lopullista tukea, 1.erä huhtikuussa 2024 ja toinen erä huhtikuussa 2025
  - vain lopullista tukea, maksetaan huhtikuussa 2025
- Vuoden 2024 siipikarjan eläinmäärät on ilmoitettava Vipu-palvelussa 4.2.2025 mennessä

Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki 2/2

- Tuen myöntämiseen voidaan soveltaa ylivoimaista estettä, jos tilan eläinyksikkötiheys ei täyty tukivuonna tulipalon, eläintaudin tai muun vastaavan hakijasta riippumattoman syyn takia. Tällöin tuki voidaan maksaa kyseiseltä tukivuodelta viitemäärän perusteella.
- Ylivoimaisesta esteestä on ilmoitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle 15 työpäivän kuluessa, siitä päivästä kun ilmoittaminen on mahdollista.

Sikojen merkitseminen ja rekisteröinti

Sikojen merkitseminen ja rekisteröinti

- Lakisääteinen, koskee kaikkia sikaeläintenpitäjiä
- Sikaeläin merkitään;
  - pitopaikkakohtaisella merkintätunnuksella
  - ennen siirtämistä **syntymä**pitopaikasta, kuitenkin viimeistään 9 kk ikäisenä
  - Jos sikaeläin kuuluu hyväksytyyn tuotantoketjuun, se merkitään ennen siirtämistä tuotantoketjun ulkopuolelle, kuitenkin viimeistään 9 kk ikäisenä
    - Tuotantoketjusta suoraan teuraaksi menevä alle 9 kk ikäinen sika voidaan merkitä vain teurasmerkinnällä
    - Tuotantoketjulla tarkoitetaan integroitua tuotantoketjua, jossa terveystilanne on yhtenäinen ja joka koostuu yhteistyöverkostosta, jonka Ruokavirasto on hyväksynyt
  - Sikaeläin merkitään aina ennen teuraskuljetukseen luovuttamista tatuoimalla lähtöpaikan merkintätunnus
- Sikaeläimet on merkittävä joko tatuoimalla, tavallisella tai elektronisella korvamerkillä, tai injektoitavalla transponderilla (vaatii poikkeusluvan)
- Mikäli merkinnässä käytetään ainoastaan korvamerkkejä tulee niiden olla Ruokaviraston hyväksymiä.

Sikojen merkitseminen ja rekisteröinti

- Toimijan on pidettävä ajantasaista, pitopaikkakohtaista kirjanpitoa.
  - Mikäli toimija ilmoittaa vastaavat tiedot rekisteriin rekisteri-ilmoituksille säädetyssä määräajassa, ei erillistä kirjanpitoa ilmoitetuista tapahtumista tarvitse pitää.
  - Sikarekisteri-ilmoitukset:
    - Eläinmääräilmoitukset tulee tehdä 3 kertaa vuodessa
    - Tapahtumailmoitukset 7. päivänä tapahtumasta
  - Tositteet:
    - Sikarekisterin tapahtumatietojen tulisi olla yhtenevät osto- siirto- ja myyntitositteiden kanssa
- vaikka tila olisi valtuuttanut teurastamon/ eläinvälityksen tekemään osto-, myynti- ja siirtoilmoitukset puolestaan, on tuottaja aina vastuullinen tietojen oikeellisuudesta.

Yleistä eläinvalvonnoista:

- Tukia hakeneista tiloista valvotaan vuosittain n. 5 % tilakäynnein, käyttäen satunnaisotantaa ja painotettua otantaa
  - Lisäksi hallinnollista valvontaa, mm. ristiintarkastukset
- Eläinvalvonnoista saa ilmoittaa enintään 48 h aiemmin
  - Valvonta on aloitettava 48 h kuluessa
- Valvonta alkaa soittamisesta
  - Tiedot ajetaan rekistereistä silloin sovellukseen valvonnan ”pohjaksi”
  - Ilmoittamisen jälkeen tehtyjä rekisteri-ilmoituksia ei huomioida, ellei määräaikaa ole jäljellä
- Oikaisua voi hakea valvontatuloksen sisältävästä tukipäätöksestä

Lisätietoja: www.ruokavirasto.fi

Eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumusehdot 2024

- Sikojen merkitseminen ja rekisteröinti
  - Sikarekisteri klo 8.15–16.00
- Eläinten hyvinvointi
  - sikarekisteri@ruokavirasto.fi
- Maatalouden kirjaamisvaatimukset
  - Sikarekisteri: puh 0295 205 303

Eläintarkastajien yhteystiedot

Varsinais-Suomen ELY-keskus

- Sanna Lempiäinen, 050 396 0559
- Hulda Achrén, 050 3512806
- Beda Öhman, 050 396 1340
- Ella Käki, 050 396 0063

Uudenmaan ELY-keskus

- Henrika Taimiaho, 050 380 7625
- Cecilia Avén, 050 396 7495
- Elina Tasanko, 050 334 3153

Satakunnan ELY-keskus

- Mari Roslund, 050 396 7647
- Simo Kamppi, 044 712 4082

Sähköpostit: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Kiitos!

©Sanna Lempiäinen